บทที่ 5
สรุปผลการศึกษา ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการวิจัยต่อเนื่อง

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาในเรื่อง "ผลกระทบของการใช้เงินยูโรต่อระบบเศรษฐกิจของสหภาพยุโรป" ได้มีการศึกษาในวัตถุประสงค์หลายข้อด้วยกัน เพื่อชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในปริมาณกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในกลุ่มประเทศสมาชิก จากการที่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างสมบูรณ์จนถึงขั้นประกาศใช้เงินตราสกุลเดียวกัน ผลของการขยายตัวของตลาดการค้า ปริมาณกิจกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่ได้มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น และความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นของประเทศสมาชิก จะเป็นสิ่งที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศสมาชิกต่อไปในอนาคต

ในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปจนถึงขั้นประกาศใช้เงินสกุลยูโรร่วมกันนั้น ได้ใช้ระยะเวลา และมีขั้นตอนของการพัฒนามาอย่างยาวนาน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ การประกาศใช้เงินยูโรของ 11 ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปจากทั้งหมด 15 ประเทศ ทำให้เงินสกุลท้องถิ่นเดิมถูกยกเลิกไป ทั้งนี้แต่ละประเทศต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญามาสทริชท์ ในการที่จะรักษาระดับของสภาวะเศรษฐกิจมหภาคให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ Convergence Criteria ในสนธิสัญญาฯ เพื่อเป็นการป้องกันและหลีกเลี่ยงความล้มเหลวที่อาจจะเกิดขึ้นของการใช้เงินยูโรร่วมกัน หากปล่อยให้ภาวะเศรษฐกิจของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันมากจนเกินไป อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าการเข้าเป็นสมาชิกของยูโรโซน ในทางปฏิบัติก็มีความยืดหยุ่นอยู่บ้าง โดยได้พิจารณาถึงแนวโน้มในอนาคตด้วยว่าประเทศนั้น ๆ จะสามารถปรับตัวจนเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ ประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์บางข้อ แต่ได้รับการอนุมัติให้เข้าร่วมในยูโรโซนด้วย ส่วนมากจะมีปัญหาในด้านของหนี้สินภาครัฐที่ยังอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าข้อกำหนด ได้แก่ เบลเยี่ยม เยอรมนี สเปน อิตาลี เนเธอร์แลนด์ และออสเตรีย และนอกจากนี้บางประเทศที่ผ่านตามเกณฑ์ก็ยังมีหนี้สินภาครัฐต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

สำหรับการเปลี่ยนแปลงในปริมาณกิจกรรมทางเศรษฐกิจพบว่า

1. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจจนถึงขั้นใช้เงินยูโรของสหภาพยุโรปได้ก่อให้เกิดกระแสของการควบกิจการเพื่อเป็นการรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดเอาไว้ หรือเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ทำให้บริษัทมีขนาดของกิจการที่ใหญ่ขึ้นสามารถที่จะแข่งขันในตลาดที่มีการขยายตัวกว้างขึ้นได้ จากการที่อุปสรรคทางด้านต้นทุนธุรกรรมทางการเงินที่หายไปทำให้กลุ่มผู้บริโภคเดิม

ที่อาจจะเป็นเพียงผู้บริโภคเฉพาะภายในประเทศของตนเท่านั้น กลายเป็นกลุ่มผู้บริโภคของยูโรโซนทั้งหมด ซึ่งการควบกิจการได้ทำให้บริษัทมีทุนจดทะเบียนเพิ่มขึ้น และมีเครือข่ายของกิจการที่กว้างขวาง ครอบคลุมตลาดได้มากขึ้นด้วย

2. การใช้เงินสกุลยูโร ทำให้ผู้ซื้อสินค้าสามารถเปรียบเทียบราคาของสินค้าชนิดเดียวกันในต่างพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และประกอบกับมีการรวมกิจการไปสู่แหล่งที่มีต้นทุนต่ำกว่า ส่งผลให้ระดับราคาสินค้ามีแนวโน้มปรับตัวลดลง ซึ่งส่งผลต่อเนื่องให้ปริมาณการค้าในกลุ่มประเทศสมาชิกเองมีปริมาณการค้าระหว่างกันสูงขึ้น นอกจากนี้ปริมาณการค้ากับประเทศนอกกลุ่มยังมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นด้วยเนื่องจากต้นทุนธุรกรรมทางการเงินของ 11 ประเทศสมาชิกยูโรโซน และความเสี่ยงของการผันผวนในอัตราแลกเปลี่ยนหมดไป ทำให้การติดต่อการค้ากับประเทศนอกกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่นมากขึ้น

3. นอกจากจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาด้านการค้าระหว่างประเทศแล้ว การใช้เงินยูโรยังส่งผลต่อความสะดวกในการเคลื่อนย้ายของการลงทุนระหว่างประเทศด้วย โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศสมาชิกยูโรโซนเอง มีการขยายตัวของการลงทุนโดยตรงต่างประเทศซึ่งมีมูลค่าการลงทุนในกลุ่มสมาชิกด้วยกัน 51.5 พันล้านECU ในปี 1995 เป็น 126.6 พันล้านECU ในปี 1998 ทั้งนี้คาดว่าเพื่อรองรับการใช้เงินยูโรสกุลเดียวกัน นอกจากนี้ยูโรโซนยังจะเป็นแหล่งดึงดูดเงินลงทุนจากภายนอกด้วย จากการที่ตลาดของ EU เติบโตขึ้น การไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากสหรัฐฯ และญี่ปุ่นได้เพิ่มสูงขึ้นจาก 20.9 และ 1.14 พันล้านECU ในปี 1995 เป็น 59.4 และ 2.42 พันล้านECU ในปี 1998 คาดว่าหลังจากการประกาศใช้เงินยูโรแล้ว ต่อไปในอนาคตข้างหน้ามูลค่าของการลงทุนทั้งในกลุ่มประเทศสมาชิก และการไหลเข้าของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจะมีการขยายตัวที่สูงขึ้นต่อไป

4. มีแนวโน้มของการส่งเสริมภาวะการจ้างงานในกลุ่มประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น จากที่สหภาพยุโรปเคยมีอัตราการขยายตัวของการจ้างงานสูงกว่าในเขตยูโรโซนอย่างเห็นได้ชัด ความแตกต่างนี้ได้เริ่มลดลงและยูโรโซนกลับมีอัตราการขยายตัวของการจ้างงานที่สูงกว่าอัตราการขยายตัวของสหภาพยุโรปทั้งหมดตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ของปี 1998 ซึ่งคาดว่าหลังจากการประกาศใช้เงินสกุลยูโรอย่างเป็นทางการแล้ว ประเทศที่อยู่ในยูโรโซนจะยิ่งมีอัตราการขยายตัวของการจ้างงานเพิ่มขึ้น

5. ประโยชน์ของการใช้เงินยูโรต่อภาวะการท่องเที่ยว คาดว่าจะทำให้แนวโน้มของการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มยูโรโซน ที่มีอัตราการขยายตัวของการเข้าพักอาศัยจากนักท่องเที่ยวภายในสหภาพเองสูงถึงร้อยละ 3.5 ในช่วงปี 1997 – 1998 เมื่อเทียบกับ ช่วงปี 1996 – 1997 ที่มีอัตราการขยายตัวติดลบ 0.2 ซึ่งหลังจากการประกาศใช้เงินยูโรแล้วจะเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้น ในการที่

จะสามารถเดินทางไปยังประเทศต่างๆ ในเขตยูโรโซนโดยไม่จำเป็นต้องแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นสกุลเงินท้องถิ่นของแต่ละประเทศอีกต่อไป รวมทั้งคาดว่าจะทำให้เกิดการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวจากภายนอกกลุ่มมากขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน

6. ทางด้านการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการกู้ยืมเงินและปริมาณเงินฝากของประเทศสมาชิกพบว่ามีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 1990 เรื่อยมา ซึ่งปริมาณการกู้ยืมของประเทศสมาชิกด้วยกันขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 292.6 พันล้านยูโร เป็น 626.5 พันล้านยูโร ในเดือนกรกฎาคม 1999 หลังจากการประกาศใช้เงินยูโรอย่างเป็นทางการแล้ว และปริมาณเงินฝากเฉพาะในเขตของประเทศสมาชิกก็ได้ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน จากปี 1990 ขยายตัวอย่างต่อเนื่องจาก 280.9 พันล้านยูโร เป็น 502 พันล้านยูโรในเดือนกรกฎาคม 1999

7. การเปลี่ยนแปลงของการบริโภคและการสะสมทุน ได้มีแนวโน้มของอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ความแตกต่างของอัตราการขยายตัวที่สูงกว่า ของสหภาพยุโรป 15 ประเทศกับยูโรโซน 11 ประเทศลดลง อัตราการขยายตัวของการบริโภคในเขตยูโรโซนเริ่มมีแนวโน้มของอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าสหภาพยุโรป ตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ของปี 1998 โดยมีอัตราการขยายตัวของการบริโภคในเขตยูโรโซน ร้อยละ 3 และสหภาพยุโรปร้อยละ 2.8 และยังคงมีอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าอย่างต่อเนื่องไปยังไตรมาสแรกของปี 1999 หลังจากที่ได้มีการประกาศใช้เงินยูโรอย่างเป็นทางการ ทางด้านของปริมาณการสะสมทุนในไตรมาสแรกของปี 1999 ความแตกต่างของอัตราการขยายตัวระหว่างสหภาพยุโรป และยูโรโซนเริ่มน้อยลง และเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ายูโรโซนมีอัตราการขยายตัวของการสะสมทุนที่สูงขึ้นร้อยละ 4.43 และสหภาพยุโรปทั้ง 15 ร้อยละ 4.67 ซึ่งเป็นความแตกต่างของอัตราการขยายตัวที่น้อยที่สุดนับตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ของปี 1996 เป็นต้นมา

แม้ว่าการประกาศใช้เงินยูโรจะมีแนวโน้มที่ช่วยส่งเสริมให้การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และมีส่วนช่วยในการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศสมาชิกและความเจริญเติบโตในด้านต่าง ๆ แต่จากการที่ประเทศสมาชิกยูโรโซนต้องสละอำนาจการควบคุมนโยบายทางการเงินให้แก่ธนาคารกลางยุโรป โดยแต่ละประเทศยังคงดำเนินนโยบายการคลังของตนต่อไป ภายใต้ข้อกำหนดของสนธิสัญญามาสทริชท์ ในการบริหารเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลของแต่ละประเทศต้องการ การแก้ปัญหาภายในประเทศ ๆ หนึ่งอาจส่งผลสืบเนื่องไปยังประเทศสมาชิกอื่นได้ ซึ่งก็เป็นความยากลำบากในการบริหารเศรษฐกิจของยูโรโซน และนอกจากนี้การปฏิบัติตามเกณฑ์ของสนธิสัญญาฯ ในด้านของหนี้สินภาครัฐต่อ GDP มีเพียง 3 ประเทศคือ ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส และลักเซมเบิร์ก เท่านั้นที่สามารถทำได้ตามเกณฑ์กำหนด และจากการดำเนินนโยบายการเงินร่วมกันโดย ECB อาจจะส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก

ในรูปแบบที่ต่างกัน และอาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกได้ในที่สุด นับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องมีการจับตาการทำงานของ ECB ในอนาคตต่อไปว่าจะมีประสิทธิภาพในการใช้นโยบายการเงินร่วมต่อการแก้ไขปัญหาของประเทศสมาชิกได้มากน้อยเพียงใด เมื่อประกอบกับการเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก รวมทั้งอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นไปตามความคาดหมาย ได้ส่งผลให้นักลงทุนยังไม่มีความเชื่อมั่นต่อเสถียรภาพของเงินยูโรนักเมื่อเปรียบเทียบกับเงินดอลลาร์สรอ. จึงทำให้ค่าเงินยูโรมีแนวโน้มที่อ่อนตัวมาโดยตลอดหลังจากการประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

5.2 ข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ว่าได้มีการประกาศใช้เงินยูโรอย่างเป็นทางการมาตั้งแต่เมื่อวันที่ 1 มกราคม 1999 แล้วก็ตาม แต่เงินสกุลท้องถิ่นก็ยังคงอยู่ในระบบการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ จนถึงวันที่ 1 กรกฎาคม 2002 เงินยูโรจึงจะเข้ามาแทนที่การหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของประเทศยูโรโซนอย่างสมบูรณ์ ในช่วงระยะเวลาก่อนที่เงินยูโรจะออกมาหมุนเวียนจริงนี้ แม้จะมีแนวโน้มที่แสดงให้เห็นว่าการใช้เงินสกุลเดียวกันของสหภาพยุโรปจะช่วยส่งเสริมให้การรวมกลุ่มมีความสมบูรณ์และมีปริมาณกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ขยายตัวเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในกลุ่มสมาชิก แต่โอกาสของความล้มเหลวที่อาจจะเกิดขึ้นก็ยังเป็นสิ่งที่ไม่อาจมองข้ามได้ จากปัญหาของการดำเนินนโยบายการเงินร่วมกัน ในขณะที่นโยบายการคลังของแต่ละประเทศยังคงเป็นอิสระต่อกัน แต่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของสนธิสัญญามาสทริชท์ที่ไม่สามารถ ขาดดุลงบประมาณได้เกินกว่าร้อยละ 3 ของ GDP และนอกจากนี้ตามข้อตกลงว่าด้วยเสถียรภาพและการเติบโต รัฐบาลยังไม่สามารถใช้สิทธิพิเศษในการเข้าแทรกแซงสถาบันการเงินได้ ข้อจำกัดนี้เองที่เป็นอุปสรรคต่อการคงอยู่ร่วมกันของประเทศสมาชิกเนื่องจากการที่แต่ละประเทศมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ต่างกัน ซึ่งคงจะเป็นการยากต่อประเทศที่ประสบปัญหาในทางเศรษฐกิจจะใช้นโยบายการคลังที่จำกัดนี้เพียงอย่างเดียวในการดำเนินการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของตนให้สำเร็จลุล่วงได้โดยง่าย และคงไม่มีประเทศใดที่จะยอมทนให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจเรื้อรังภายในประเทศของตนอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากข่าวการประกาศถึงแนวโน้มของการถอนตัวออกจากการเป็นสมาชิก EMU ของประเทศอิตาลีที่ได้เกิดขึ้นในระยะเวลาเพียงแค่ 6 เดือนหลังจากการประกาศใช้เงินยูโรอย่างเป็นทางการ

นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคในด้านของการเคลื่อนย้ายแรงงานที่ถูกขจัดให้ลดน้อยลงเรื่อยๆ ในทางตรงข้ามอาจจะกลายมาเป็นปัญหาทางการเมืองของกลุ่มประเทศสมาชิกได้ในอนาคต ถึงแม้ว่าแรงงานจะมีการเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีในปัจจุบัน และเงินยูโรก็มีแนวโน้มว่าจะช่วย

ส่งเสริมให้มีการจ้างงานมากขึ้นก็ตาม แต่จากการที่ได้มีการคาดการณ์ว่าเมื่อแรงงานสามารถมองเห็นถึงความแตกต่าง และเปรียบเทียบอัตราค่าจ้างแรงงานในแต่ละประเทศได้อย่างชัดเจนขึ้น จะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานต่ำไปยังประเทศที่มีค่าจ้างสูงกว่า ทำให้บางประเทศอาจจะมีการขาดแคลนแรงงาน หรือมีแรงงานส่วนเกินเกิดขึ้นได้ ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นเดิมจะต้องประสบกับปัญหาของการแข่งขันกันทางด้านอุปทานแรงงานที่เพิ่มมากขึ้น อาจจะทำให้เกิดการต่อต้านและเป็นปัญหาทางการเมืองในระดับประเทศ ต่อเนื่องไปยังปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศสมาชิกได้ในอนาคต

ในด้านของความแข็งแกร่งของเงินยูโรที่ทางคณะกรรมาธิการยุโรป เคยมองว่าเงินยูโรจะสามารถก้าวขึ้นมาเป็นสกุลเงินที่มีความนิยมเทียบเท่ากับกับเงินดอลลาร์สรอ. นั้น ก็ยังคงเป็นสิ่งที่จะต้องใช้ระยะเวลาอีกยาวนานในการพิสูจน์ ซึ่งหลังจากการที่เงินยูโรได้เริ่มมีการซื้อขายกันในตลาดเงินตราต่างประเทศตั้งแต่เมื่อวันที่ 4 มกราคม 1999 แล้ว ค่าของเงินยูโรก็ยังคงอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงความไม่มั่นใจของนักลงทุนในตลาดต่อความสำเร็จของการใช้เงินสกุลใหม่นี้ได้เป็นอย่างดี เพราะถึงแม้ว่าสหภาพยุโรปจะมีการไหลเข้าของการลงทุนโดยตรงทั้งจากสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก ก็ไม่ได้ส่งผลดีต่อค่าเงินยูโรแต่อย่างใด ดัชนีชี้ภาวะเศรษฐกิจในด้านอื่น ๆ เช่น อัตราการเจริญเติบโตในทางเศรษฐกิจ ภาวะเงินเฟ้อ เมื่อทำการเปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกาแล้ว ก็มีแนวโน้มที่ไม่ดีนัก ซึ่งถึงแม้ว่าสหภาพยุโรปจะมีความพยายามในการรวมกลุ่มให้เหมือนกับการเป็นประเทศเดียว มีการประกาศใช้เงินตราสกุลเดียวกัน และมีการควบคุมดำเนินนโยบายการเงินโดยรวมคล้ายกับ FED ในประเทศสหรัฐอเมริกาก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะโครงสร้างทางสังคมและการเมืองแล้วยังคงมีความแตกต่างกันอย่างมาก ทั้งทางด้านของการใช้ภาษา วัฒนธรรม ค่านิยม ฯลฯ ของประชาชนในแต่ละประเทศ แต่ละภูมิภาค ซึ่งการรวมกลุ่มของสหภาพยุโรปก็ยังไม่สามารถที่จะขจัดปัญหาอุปสรรคเหล่านี้ให้หมดไปจนกลายเป็นประเทศ ๆ เดียวดังเช่นสหรัฐอเมริกาได้

สำหรับความคาดหวังของการรวมกลุ่มเป็นสหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรปอย่างสมบูรณ์ โดยมีความต้องการที่จะขยายตลาดและจำนวนของประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นอีก 4 ประเทศ ซึ่งในขณะนี้ยังไม่ได้เข้าร่วมใน EMU คือ กรีซ อังกฤษ สวีเดน และเดนมาร์ก ในระยะเวลาอันใกล้นี้ก็ยังไม่มีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้ตามที่ต้องการอย่างเช่นในกรณีของกรีซ ซึ่งภาวะเศรษฐกิจยังคงไม่เป็นไปตามเกณฑ์ข้อกำหนดของสนธิสัญญามาสทริชท์หลายประการ ทั้งทางด้านของการขาดดุลงบประมาณ โดยเฉพาะในด้านภาระหนี้สินของรัฐบาลที่ยังเกินเกณฑ์อย่างมาก แนวโน้มที่จะปรับตัวให้ลดลงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะสำเร็จได้ยากในระยะเวลา 2-3 ปีนี้เนื่องจากการที่กรีซต้องประสบกับปัญหาของการเกิดแผ่นดินไหวในประเทศ ส่งผลให้ต้องมีการใช้งบประมาณในการฟื้นฟู

ประเทศ และต้องพึ่งพาเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศอีกเป็นจำนวนมาก ทางด้านของอังกฤษเองยังคงมีปัญหาทางการเมืองหลายประการที่ทำให้ยังไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิก เช่น จากการที่เงินปอนด์ของอังกฤษเอง ก็นับว่าเป็นเงินสกุลหลักหนึ่งของโลกที่ได้รับความนิยม การจะยกเลิกไปใช้เงินยูโรซึ่งได้มีการกำหนดสัญลักษณ์ใหม่โดยไม่มีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นการเฉพาะ เป็นสิ่งเปรียบเสมือนกับการต้องสละอำนาจอธิปไตยของประเทศบางส่วนไปจึงทำให้เกิดเป็นปัญหาประการหนึ่งที่ยังคงเป็นข้อถกเถียงกันอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ผลจากการสำรวจความคิดเห็นโดย London Chamber of Commerce จากนักธุรกิจ 250 คนพบว่า ร้อยละ 45 สนับสนุนความคิดที่จะให้อังกฤษเข้าร่วมในการใช้เงินยูโรใน 2-3 ปีข้างหน้า อย่างไรก็ตามร้อยละ 36 กล่าวว่า รัฐบาลควรจะพิจารณาให้รอบคอบและได้มองเห็นถึงความสำเร็จของกลุ่มประเทศสมาชิกในปัจจุบันเสียก่อน และมีเพียงร้อยละ 19 เท่านั้นที่เห็นว่ารัฐบาลอังกฤษควรจะตัดสินใจเข้าร่วมใน EMU ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้[1] ดังนั้นความฝันของสหภาพยุโรปที่เคยคาดการณ์ว่าจะมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นมากกว่า 20 ประเทศในอนาคตอันใกล้นี้ อาจจะเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ก็เป็นได้

5.3 แนวทางในการวิจัยต่อเนื่อง

จากการที่งานวิจัยชิ้นนี้ต้องการจะแสดงให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ได้เกิดขึ้นต่อการรวมกลุ่มในทางเศรษฐกิจ ที่มีลักษณะของการพัฒนาการรวมกลุ่มอย่างสมบูรณ์ถึงขั้นใช้เงินตราสกุลเดียวกันนี้ เนื่องจากจากการที่เงินยูโรเพิ่งจะเริ่มมีการประกาศใช้ ประกอบกับความล่าช้าของการเก็บสถิติทำให้ยังไม่สามารถบ่งชี้ทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากการใช้เงินยูโรโดยตรงอย่างชัดเจนได้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยคาดหวังว่า หากเงินยูโรประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ต่อไปในอนาคตข้างหน้า งานวิจัยชิ้นนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่จะทำการวิจัยถึงผลกระทบของเงินยูโรสืบเนื่องต่อไป โดยที่งานวิจัยต่อเนื่องอาจจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเพียงพอต่อการแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการใช้เงินสกุลเดียวของสหภาพยุโรป ที่ไม่จำกัดอยู่แต่ในกลุ่มประเทศสมาชิกเอง แต่สามารถบ่งชี้ถึงผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของโลก หรือต่อประเทศคู่ค้าต่าง ๆ ของสหภาพยุโรป รวมถึงประเทศไทยด้วย

---

[1] BBC News Online 12 สิงหาคม 1999